

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LI (45)
Štev. (Nº) 3

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
23 de enero - 23. januarja 1992

SVET PRIZNAVA SLOVENIJO

Minuli teden je Sloveniji prinesel dokončno mednarodno priznanje. Do 18. januarja je njeno suverenost priznalo 35 držav, med njimi dve stalni članici Varnostnega sveta OZN, pa tudi Kanada, kar po nekaterih ocenah lahko pomeni, da se bodo za ta korak kmalu odločile tudi Združene države Amerike, čeprav zaenkrat še vztrajajo pri svojem odklonilnem stališču. Slovenijo torej priznavajo:

Argentina, Avstralija, Avstrija, Belgija, Belorusija, Bolgarija, Češko-Slovaška, Čile, Danska, Estonija, Fran-

cija, Gruzija, Hrvaška, Islandija, Italija, Kanada, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Nova Zelandija, Poljska, Portugalska, Romunija, San Marino, Španija, Švedska, Švica, Ukrajina, Urugvaj, Vatikan, Velika Britanija.

Pri vsem tem je pohitel predvsem Vatikan, ki je Slovenijo in Hrvaško priznal že 13. januarja, do pravega plazu pa je prišlo 15. januarja, še posebej po tem, ko je priznanje uradno razglasila Evropska skupnost. Tudi Argentina je priznala Slovenijo 16. januarja.

Argentina priznala Slovenijo

Ministerio
de Relaciones Exteriores y Culto

COMUNICADO DE PRENSA

El Gobierno argentino ha procedido en el día de la fecha al reconocimiento de la República de Croacia y de la República de Eslovenia como Estados libres e independientes.

Dichas repúblicas declararon formalmente su independencia el 25 de junio de 1991. Posteriormente, los respectivos gobiernos solicitaron su reconocimiento de la República Argentina.

La decisión del Gobierno argentino, que fuera oportunamente anticipada a las autoridades correspondientes, está basada en el cumplimiento, por parte de los respectivos Gobiernos, de los lineamientos que la comunidad internacional sigue habitualmente para acceder al reconocimiento de los Estados, tales como el respeto del Estado de derecho, la garantía de los derechos de la persona humana y de las minorías nacionales que habitan en los respectivos territorios, la inviolabilidad de los límites territoriales que podrán modificarse únicamente por medios pacíficos y de común acuerdo, los compromisos relativos a la seguridad regional e internacional y demás principios consagrados en la Carta de las Naciones Unidas y otros instrumentos internacionales.

Los aspectos vinculados al posible establecimiento de relaciones diplomáticas con las Repúblicas de Eslovenia y de Croacia serán oportunamente resueltos conforme a la evolución de las circunstancias, así como la situación jurídica de los compromisos bilaterales que hubieran estado en vigencia con Yugoslavia.

Los decretos de reconocimiento correspondientes se dictarán oportunamente por los canales habituales.

BUENOS AIRES,
16 DE ENERO DE 1992.

Ministrstvo
za zunanje zadeve

SPOROČILO ZA TISK

„Argentinska vlada je danes priznala Republiko Hrvaško in Republiko Slovenijo za svobodni in neodvisni državi.

Omenjeni republiko sta 25. junija 1991 formalno razglasili neodvisnost. Za tem pa sta njuni vladi zaprosili argentinsko republiko za priznanje.

Odločitev argentinske vlade, ki je bila že svoj čas napovedana merodajnim osebam, se opira na dejstvo, da obe vladi izpolnjujeta pogoje, ki jih mednarodna skupnost navadno zahteva za priznanje držav, kot so spoštovanje pravnega stanja, zagotavljanje pravic človekove osebe in narodnih manjšin, ki prebivajo na njihovem ozemlju, nedotakljivost ozemeljskih mej, ki se smejo spreminjati samo mirno in sporazumno, spoštovanje dogovorov o domači in meddržavni varnosti in upoštevanje drugih načel, ki jih določajo ustanovna listina Združenih narodov in drugi mednarodni dokumenti.

O vsem, kar zadeva možno vzpostavitev diplomatskih odnosov z Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško, bo odločeno v svojem času po razvoju okoliščin, tako kot tudi pravni položaj dvostranskih obveznosti, kolikor so veljale z Jugoslavijo.

Ustrezna dekreta o priznanju bosta izdana pozneje po običajnem postopku.

Buenos Aires, 16. januarja 1992.“

Gornje poročilo zunanjega ministrstva Republike Argentine, z dne 16. januarja ob 12. je pooblaščenec slovenske vlade v Argentini Božidar Fink takoj poslal vladi v Ljubljano.

Argentinski časopisi so gornjo novico takoj objavili.

Evropa prevzema iniciativo

Priznanje Slovenije, ki je končno prišlo s strani Evropske skupnosti in nato sprožilo plazove tudi po svetu, je pokazalo, da Združene države Amerike v svoji togi politiki vse bolj zaostajajo za svetovnimi dogodki, ki se odvijajo z bliskovito naglico.

Očitno je bilo, da so ZDA na začetku reševanja jugoslovanske krize zaupale Evropi v prepričanju, da se bo le-ta nemočna na koncu vendarle za pomoč obrnila nanje. Toda zgodilo se je ravno nasprotno. Evropa je stvari vzela v svoje roke in jih pripeljala do znanega konca. Združene države Amerike pa so se čez noč znašle v nič kaj zavidljivem položaju. Dogodki nas namreč prepričujejo, da to velesilo poslušala le še omejen krog nekdanjega „tretjega sveta“. Ko so nas priznale Kanada, Avstralija in Nova Zelandija, je bilo jasno, da ZDA vse bolj ostajajo v ozadju.

Še posebej močan protiameriški korak pa je prišel z juga Južne Amerike, ko so se le nekaj dni po formalnem priznanju s strani Evropske skupnosti za to potezo odločili tudi v Argentini, Čilu in Urugvaj. Ker gre za države, ki so bile v preteklosti več kot očitno povezane s

Severno Ameriko in so navsezadnje tudi poslušno izvajale njeno politiko (samo pomislimo na primer, kako hitro je argentinski predsednik Carlos Menem poslal ladje v Zaliv, ko je tam divjala vojna), njihove sedanje poteze kažejo, da ZDA izgubljajo vpliv tudi v zanje najpomembnejšem interesnem področju.

Vse to pomeni, da je slovenska samostojnost v svetu sporočila izredno pomemben emancipacijski proces, ko so se številni narodi začeli zavedati, da je minil čas, ko so usodo sveta krojili največji in najmočnejši. Zato lahko rečemo, da je Slovenija s svojo državo okrepila samozavest tudi mnogih drugih narodov in držav po svetu.

Živimo v času, ko se na novo rišejo meje sodobnega sveta. Prvič v zgodovini bo sedaj zarisana tudi samostojna in neodvisna država Slovenija. Risanje teh meja pa kaže tudi na to, da sta dosedanja velesila — Sovjetska zveza in ZDA — izgubili dosedanja iniciativa in da mednarodno politiko v roko vse bolj prevzema Evropa.

Marko Jenšterle
20. januarja 1992

PETERLE : PRIZNANJA ZA VSAKO CENO NE!

Italija je Slovenijo priznala šele dan za drugimi, 16. januarja, kar je bila posledica zapleta v zvezi s sporazumom o zaščiti italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem ter slovenske manjšine v Italiji.

Slovenija je namreč pogojevala podpis takega tripartitnega sporazuma o zaščiti italijanske manjšine v Sloveniji s podpisom sporazuma o zaščiti slovenske manjšine v Italiji, ki po svoji lastni oceni nima vseh potrebnih pogojev za obstoj in razvoj. Slovenska manjšina zahteva predvsem sprejem zakona o globalni zaščiti, ki ga italijanski parlament obljublja že leta, pa nikoli ne izdela.

Memorandum o zaščiti italijanske skupnosti v Sloveniji pa ni sporen, z njim je zadovoljna tudi italijanska manjšina.

Italija pa je v zameno za priznanje zahtevala podpis Slovenije za varstvo italijanske manjšine, o Slovencih v Italiji pa molčala.

Na seji 14. januarja Skupščinske komisije za mednarodne odnose so bili prisotni predsednik predsedstva Kučan, predsednik vlade Peterle in predsednik skupščine Bučar, ki sprejemu takih memorandumov niso bili naklonjeni. „Memoranduma o zaščiti manjšin v Hrvaški, Sloveniji in Italiji nismo pripravljene podpisati za vsako ceno,“ je dejal predsednik vlade Peterle na časnikarski konferenci.

Zunanji minister dr. Rupel pa je zastopal stališče, da mora slovenska država pokazati vsaj visoko mero kooperativnosti ter je bil pripravljen podpisati memorandum ter tako prepustiti Slovence v Italiji negotovi usodi.

Po dokaj ostrih razpravah, tudi v parlamentu, se je Peterle in vlada odločila, da omenjenega sporazuma z Italijo in Hrvaško ne bo podpisala, čeprav se je zavezala, da ga bo kljub temu spoštovala. Italija pa je Slovenijo vseeno priznala, čeprav ta ni izpolnila italijanskih zahtev.

Komentator Andrej Vovko v Slovenju, 16. januarja, pravi, da je zgodovina Slovence naučila, kako koristno je, če svoje odnose do bližnjih in daljnih sosedov ravnava z znatno mero previdnosti in budnosti. Komentator s tem v zvezi omenja Italijane, za katere pravi, da veljajo kot simbol nestanovitnosti in izkoriščevalcev tujih stisk. Klasičen primer takega ravnanja je bila rapalska pogodba med Kraljevino SHS in Italijo, po kateri so Italiji kot „vojni plen,“ pripadli znatni deli slovenskega ozemlja.

Komentator se sprašuje, mar so hoteli slovenski neodvisnosti sovražni krogi v Italiji v tem za Slovenijo prelomnem trenutku izsiliti enostranske ugodnosti zase, ter končuje: Slovensko vodstvo je po besedah predsednika vlade Peterleta dokazalo, da se Slovenija pogaja kot suveren partner, ki raznih spomenic ni pripravljen podpisati za vsako ceno, ki bi jo morali plačati Slovenci v Italiji.

Vendar pa je te slabe vtise o Italiji vsaj deloma popravil obisk italijanskega predsednika Francesca Cossiga, ki je 17. januarja kot prvi tuji državnik po mednarodnem priznanju Slovenije obiskal Ljubljano. Sprejet je bil prvič z uradnim protokolom, ki bo poslej veljal pri tovrstnih visokih obiskih.

STA

Buenos Aires, 16. januarja 1992

Danes, ko se tudi Republika Argentina pridružuje mednarodnemu priznanju slovenske samostojnosti, Slovenci v Argentini čestitamo slovenskemu narodu k njegovemu sprejemu v meddržavno svetovno skupnost.

Kakor smo svečano proslavili razglasitev slovenske samostojnosti 25. junija 1991 z veliko odmevnostjo v argentinski javnosti, se tudi danes veselimo, da smo z našim delom pripomogli, da je bila Argentina prva v Južni Ameriki, ki je priznala slovensko državo.

Upamo, da bo s tem priznanjem Republika Slovenija dobila nov zagon na svoji poti v boljšo bodočnost, na kateri jo bomo spremljali —kot do sedaj— ker se čutimo živ in polnopraven član slovenskega narodnega občestva.

prof. Tine Vivod, predsednik
ZEDINJENA SLOVENIJA - Argentina

Gornje pismo je Zedinjena Slovenija takoj poslala v Slovenijo in sicer: predsedniku predsedstva Milanu Kučanu, predsedniku vlade Lojzetu Peterletu, metropolitu dr. Alojziju Šuštarju, ministru za Slovence po svetu dr. Janazu Dularju ter občilom Slovincu, Delu, Družini, RTV.

Ljubljana, 16. januarja ob 19.30

Dragi slovenski rojaki in rojakinje v Argentini

Ob navdušenju zaradi pravkar sporočene novice o argentinskem uradnem priznanju Republike Slovenije kot neodvisne države se iskreno zahvaljujem vsem skupinam in posameznikom, ki ste s svojim vnetim in iznajdljivim delovanjem za ustrezno informiranje argentinske javnosti in vlade o resničnih razmerah in pravičnih namelih našega osamosvajanja veliko pripomogli k temu zgodovinskemu dosežku slovenskega naroda. Ni si namreč mogoče predstavljati, da bi zemljepisno in interesno tako oddaljena država kot Argentina vstopila v „prvi val“ držav, ki priznavajo Slovenijo, če na njeno odločitev ne bi občutno vplivali tamkajšnji Slovenci s svojim ugledom sposobnih, delovnih ter kulturno razgledanih in politično lojalnih državljanov. Želim si, da bi vam vsem, posebno pa mladim Argentincem slovenskega rodu in jezika, ta dogodek pomenil osebno zadoščenje, hkrati pa tudi dodatno vzpodbudo za ohranjanje in razvijanje slovenskega izročila v Argentini ter za tesnejše sodelovanje med Republiko Argentino in Republiko Slovenijo.

Prisrčno pozdravljeni!

dr. Janez Dular
minister za Slovence po svetu

Zedinjena Slovenija

se zahvaljuje vsem rojakom, tako iz predvojnega kakor iz povojne emigracije, ki so s svojim javnim ali osebnim prizadevanjem pripomogli, da je Republika Argentina priznala Republiko Slovenijo kot polnopravno samostojno državo.

prof. Tine Vivod,
predsednik Zedinjene Slovenije

Spoštovani gospod
predsednik slovenske vlade
prof. Lojze Peterle

Buenos Aires, 16. januarja 1992

Spoštovani gospod Peterle!

Pod vašim vodstvom je stopil slovenski narod v novo obdobje svoje zgodovine. Ob mednarodnem priznanju slovenske države, kateremu se danes pridružuje tudi Republika Argentina, smo povezani z Vami in Vam k opravljenemu delu iskreno čestitamo.

Ko zasledujemo dogodke v domovini jasno vidimo, do kake mere Vam skušajo onemogočiti delo tisti, ki so še včeraj bili aktivni sodelavci totalitarnega sistema, kateri je rušil slovenstvo na moralnem in gospodarnem področju.

Zahvaljujemo se Vam za vztrajnost in pogum, s katerim dan za dnem rešujete po najboljših močeh slovensko samostojnost in blaginjo.

Obračamo se na Vas tudi s prošnjo, da kljub obilici notranjih problemov ne pozabite na Slovenijo v svetu, ki hoče biti živ in polnopraven član slovenskega narodnega občestva. Pričakujemo, da se razčisti zgodovina in vrne dobro ime rojakom, ki so še vedno žrtve starih klevet. Upamo, da bo nova slovenska šola pričela popravljati moralne krivice tam, kjer jih je nekdanji režim najgloblje zasejal.

Trdno upamo, da bodo vse stranke, ki jim je mar slovenstva, podprle Vaše napore v tej smeri.

Prejmite iskren pozdrav z izrazi naše hvaležnosti!

Za Slovensko ljudsko stranko v Argentini
arh. Jure Vombergar
podnačelnik

ZAUPNICA IN NEZAUPNICA VLADI

V veliki meri so v minulem tednu v ospredje stopile spet notranje politične teme, predvsem vprašanje nove vlade in njenega mandatarja. Del strank se je namreč po tem, ko je postalo jasno, da bo težko do volitev prišlo zelo kmalu, začel nagibati k stališču, da je potrebno vlado zamenjati takoj. V sestankovanju strank pa je postalo vse bolj jasno, da predsednik Demokratske stranke in notranji minister Igor Bavčar ne bo dobil zadostne podpore v skupščini kot morebitni novi mandatar. Kot drugi kandidat za sedanje Peterletovo mesto, ki bi morda dobil zadostno večino glasov, bi bil Janez Drnovšek, ki sta ga že podprli Kmečka zveza in Liberalna stranka, pa tudi organizacija z druge strani političnega spektra - Stranka demokratične prenovne, bivši komunisti. Sam Drnovšek, ki formalno ni član nobene sedanje stranke, je pri tem dejal, da bi ob ustreznem medstrankarskem dogovoru na tako kandidaturu pristal.

Po drugi strani pa je premier Lojze Peterle na tiskovni konferenci ob mednarodnem priznanju Slovenije povedal, da so na sestanku nekdanjega Demosa vlado podprli in se zavzeli za čimprejšnje volitve.

Začasno vodstvo Demosa je tudi napovedalo nadaljevanje njegovega delovanja in to kljub doolskemu dogovoru o koncu Demosove koalicije. Vse to kaže na možnost, da se Peterletova vlada obdrži do novih volitev. Kdaj pa bodo te, ni več tako jasno, ker je po prvih medstrankarskih pogovorih o novem volilnem zakonu postalo jasno, da bo to zelo trd politični oreh, ki ga bo težko streti. Medtem ko se večina strank zavzema za proporcionalen sistem, si razne levičarske stranke skupaj z Ruplovo prizadevajo za nekako zmes tega in večinskega sistema.

Kljub vsemu se predvolilna bitka že razvema. Tako so Krščanski demokrati na konferenci 12. januarja že izbrali svoj volilni štab, ki ga vodi Edi Stanič, kritizirali pa so predvsem ravnanje Demokratske stranke (Rupel). Kritiki te stranke, predvsem pa Bavčarja, je bil namenjen tudi sestanek sveta Narodne demokratske stranke 12. januarja. Rajko Pirnat je zahteval njegov odstop, pri tem pa so na seji stranke omenjali avtomobilsko afero, sum korupcije, nevarnost zlorabe arhivov in prisluškovanja.

STA

PRAZNIKI V SLOVENIJI

Proti koncu lanskega leta so v slovenski skupščini izglasovali zakon o dela prostih dnevih ter praznikih Republike Slovenije. O tem zakonskem osnutku smo že pisali pred časom, sedaj pa lahko poročamo o nepričakanem in presenetljivem koncu.

Predlog o praznikih je bil izglasovan kot je bil predstavljen, brez proslavljanja OF, tako kot sledi:

1. in 2. januar - novo leto
8. februar - Prešernov dan, slovenski kulturni praznik
27. april - dan upora proti okupatorju
1. in 2. maj - praznik dela
25. junij - dan državnosti (razglasitev RS)
1. november - dan spomina na mrtve
26. december - dan samostojnosti (razglasitev plebiscita)
- velikonočna nedelja in ponedeljek
- binškočna nedelja
15. avgust - Marijino vnebovzetje
25. december - božič

Na sam dan glasovanja pa so v parlamentu izglasovali še en praznik, za katerega niso nikoli povedali, kdo ga je predlagal, kdo volil oziroma zakaj, verjetno pa je bil glasovalna cena:

29. oktober - dan reformacije

To je namreč spomin na dan, ko je l. 1517 Martin Luther nabil na cerkvena vrata v Wuttembergu svojih 95 tez in se smatra za rojstni dan protestantske vere.

Novi diplomati

Dosedanja ministrica za delo dr. Katja Boh je postala šef biroja na Dunaju, bivši podpredsednik komunistične vlade in veleposlanik Jugoslavije v Nemčiji dr. Boris Frlec je postal veleposlanik Slovenije v Berlinu; sedanji kulturni minister dr. Andrej Capuder pa je bil predlagan za veleposlanika v Parizu.

Sr. Pte. de Eslovenia Unida prof. Tine Vivod:

Cordiales felicitaciones por el reconocimiento argentino a la República de Eslovenia, atentamente,

Horacio Felix Bravo Herrera
senador nacional

POZDRAV IZ SLOVENIJE

Podpredsednik Zedinjene Slovenije ing. Jernej Dobovšek je bil ob času priznanja v Sloveniji. Tam se je udeležil raznih sestankov, med drugim tudi s predsednikom vlade prof. Peterletom. Takoj popoldan 15. januarja je govoril po radijski zvezi z različnimi argentinskimi radiopostajami in poročal o stanju v Sloveniji. Enako tudi dan kasneje.

16. januarja zjutraj je poslal v Slovensko hišo telefaks, ki se glasi:

Slovenija, 15. januarja 1992

Danes se piše zgodovina. Slovenijo je do sedaj uradno priznalo že 19. držav. Slovenija navdušeno a mirno proslavlja novi status priznane države. Sicer pa je bil danes delovni dan, le popoldan in zvečer so odprli steklenice in nazdravili priznanju.

Temu boju za priznanje bodo sedaj sledile druge prioritete: delovanje se bo osredotočilo na gospodarsko polje, finančno sodelovanje in trdo delo.

Slovenci smo, hočemo biti in bomo.
Pozdrave vsem Slovincem v Argentini
Jana in Jernej Dobovšek

PS: Lepo bi bilo, če bi bila Argentina prva ameriška država, ki prizna Slovenijo.

ZDRUŽENI OB LIPI SPRAVE

Svobodna Slovenija,
Buenos Aires

Blagoslovljene božične praznike in
srečno novo leto 1992 vam želijo:

združeni ob lipi sprave

Franc Miklavčič
Viktor Blažič
Tone Frantar
Zdenko Zavadlav
Tine Velikonja
Ivo Žajdela
France Šetar
Vežjak
Stanislav Klep
Peršič
in drugi

Lipa sprave na sveti večer
25. decembra 1990

VSE PRIDE

„Med dvanajstimi članicami ES vlada soglasje o priznanju Slovenije in Hrvaške“ je dejal belgijski minister za zunanje zadeve Mark Eyskens. „Odločitev je sedaj uradna“.

Dvanajst srebrnih zvezd na modrem polju se je s simpatijo ozrlo na Ljubljano in pozdravilo prihod Slovenije med narode, ki SO, ki sami polno bivajo in ne gostujejo več pod drugo streho.

Za varno in srečno pot je vsakemu potrebna kakšna zvezda. Imeli smo jih tudi kot narod. Imeli smo tri zvezde za zgodovinski spomin. Imeli smo pa na žalost tudi tisto, ki je uradno zašla šele leta 1991. Bila je krvava. Ni vodila modrih, saj je bila

zvodnica. Tudi v Betlehem k Življenju in Svetosti ni vodila, pač pa iz prepada v prepad in iz propada v propad.

Končno pa je Slovenec le postal na svoji zemlji svoj gospod in prišel do svoje prave identitete. Kljub vsej ozemeljski in številčni majhnosti pa bo velikim dogodkom in velikim časom moral dajati velike, velikodušne, širokogrudne, pogumne in modre odgovore. Kjerkoli bije slovensko srce, to upa in želi.

BOG TE ŽIVI, SVOBODNA SLOVENIJA,
naš sen in zvezda izza Karantanije!

prof. Nadislava Laharnar, ZSMŽ

PREJELI SMO

Spoštovani gospod Levstik!

Danes se vam oglašam iz Ljubljane. Spoznanja, vedno nova, grenka spoznanja, kako strahotno je bil pokvarjen ta boljše-vistični režim. Delam v sredini čistih ostankov rdečih. Strahotno, kaj so storili iz te ustanove, ki ji pravijo sodišče. Izbirali so ljudi, ki imajo tako malo skupnega s tistim, čemur pravimo človek. In še vedno je vse to sodišče v rokah bivših oblastnikov. Vsak trenutek bolj čutim, kako velik je prepad med njimi in menoj. Stvari se premikajo pri nas strahotno počasi. Zaskrbljujoče je dejstvo, da ima stari režim v svojih rokah skoraj vse veje gospodarstva pa tudi dobro organizirano službo informacij. Strahotna je podoba tega, kar je ostalo iz rdeče vladavine. Na eni strani kopica poštenjakov —

prevaranih, ogoljufanih za vse tisto, čemur pravimo življenje, na drugi strani trop, ki ga je ustvaril rdeči režim, ki kakor stekel pes renč v svoji ogroženosti, boječ se izgubiti vse tisto, kar je na najbolj podel način prisvojil. Renč na uboge prestrašene ljudi, ki se še niso navadili, da danes lahko dihajo svoboden zrak. Delajo zmedo in si skušajo utrditi svoje pozicije na račun, oprostite, včasih malce zaradi prepoštenosti, lahko-vernih novih demokratov.

To, dragi gospod Levstik, je naša podoba. Dokaj žalostna in brezupna, kajne?

Dovolite, da se poslovim s toplimi pozdravi,

Nataša Eržen
Ljubljana

(Posredoval Vinko Levstik)

SLOVENC NA PRIMORSKEM

STRANKA SLOVENSKA SKUPNOST je v mesecu decembru imela notranje volitve v pokrajinskih vodstvenih organih. V tržaškem pokrajinskem svetu je prevzel naloge tajnika Martin Breclj, tajnik goriškega pokrajinskega sveta je pa Hadrijan Koršič.

V ŠPETRU V BENEČIJI je beneško glasilo Dom praznovalo 25-letnico izhaja-

nja. Pripravili so okroglo mizo z naslovom „Zaščita manjšin in perspektive o sodelovanju med Slovenijo in Furlanijo-Julijsko pokrajino po mednarodnem priznanju RS“. Pri mizi sta sodelovala tudi predsednik slovenske vlade, prof. Lojze Peterle in predsednik odbora dežele Furlanije-Juljske pokrajine Adriano Biasutti.

NA RAVANCI V REZIJI je bil mednarodni posvet o temeljih za sestavo praktične rezijanske slovnice. Govorili so o demografskem stanju, koliko je rezijansčina še pogovorni jezik med mladino. Prisoten je bil tudi prof. Pavle Merku.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Isti dan, ko so dnevniki na prvih straneh objavljali, da je Evropa priznala neodvisno Slovenijo in s tem podpisala mrtvaški list Jugoslaviji, so tudi oznanili, da je predsednik Menem sprejel odstavko, ki jo je podal njegov osebni tajnik Miguel Angel Vicco. Razlog: zaradi obtožb korupcije v zvezi z mlekomo v prahu, ki ga je delilo ministrstvo za socialno skrbstvo. S tem je bilo zaključeno eno izmed najbolj težkih poglavljev teh dveh let in pol Menemovega vladanja. Znebiti se je moral prijatelja, ki ga je spremljal še od časa notranjega boja v peronizmu za predsedniško kandidato.

NA TLEH LEŽE MENEMIZMA STEBRI STARI...

Krog se oži, seznam se večja. Vedno manj „prvotnih“ prijateljev se stoji okoli predsednika, a večina ni odšla vsled nesposobnosti ali političnih manevrov (akoravno je bistveni vzrok ta), marveč zaradi raznih obtožb korupcije, ki je tako izredno razpasena v peronizmu. Trije ministri (Kohan, Arias, Mera Figueroa), vrsta državnih tajnikov, funkcionarjev, svetovalcev, guvernerjev...

Pomislimo komaj nekaj let nazaj, ko je Menem presenetil bližnje in daljne z napovedjo predsedniške kandidature. Tedaj se je okoli njega zbral krog ljudi, ki so „verovali kljub neveri“ in bojevali neenak boj, v katerem so končno zmagali. Po svoje jim je bil predsednik zvest, kajti vsi so našli v novi vladi visoke funkcije: družina Yoma (njegove žene), Barrionuevo, Yofre, Rubén Cardozo, Carlos Spadone, Omar Fassi Lavalle... Imena, ki mnogo pomenijo, pa so morali, prej ali slej, zapustiti svoje visoke stolčke vsled obtožb korupcije.

V tem je Menem spremenil svoje stališče. Prvotno je branil prijatelje, včasih celo proti očitni zablodi. Sedaj pa ve, da ga to lahko drugo stane, in znebi se tudi prijatelja, če je obtožen korupcije: vsi pred sodišče! je novi ukaz.

A v vsem tem vrvenju tudi ni vse zlato, kar se sveti. Interventor socialne oskrbe za upokojece, Nazur, je moral odstopiti zaradi obtožb korupcije; na njegovo mesto je bila imenovana Matilde Menéndez, ki je pred časom morala odstopiti kot državna tajnica za zdravstvo, obtožena očitne nesposobnosti. Triaca je odstopil kot vodja jedrnatne SOMISA in bil postavljen pred sodišče; a na njegovo mesto je imenovana Maria Julia Alsogaray, ki ima že dve funkciji (tajnica za ekologijo in voditeljica preostalega dela ENTel), in poleg tega je proti njej naperjen sodni postopek nelojalnega upravljanja državne imovine in je na svobodi, ker je plačala kavcijo 10 tisoč dolarjev. Eno in drugo ne sovpadata in narod dvomi o predsednikovi doslednosti.

Znova pa zapišimo, da je vse to razkrivanje korupcije le sad notranjega boja, saj je predsednik na zasedanju vlade rotiral ministre, naj prenehajo s tem političnim kanibalizmom. Na zunaj pa se Menem srdi nad časnikarstvom, češ da vodijo kampanjo proti vladi kot da bi bilo zrcalo krivo, če odseva nelep obraz vladnega upravljanja.

Notranji minister Manzano (katerega podminister Mazzón je bil odstavljen, ker se je razvedelo, da je bil pred leti obsojen v Mendoza zaradi korupcije), pa je iznašel novo vidik problema. Zatrdil je, da se bo vlada sedaj bolj zavzemala za socialno skrbstvo, ker ljudi malo zanima korupcija

funkcionarjev, bolj pa lastno socialno stanje. Nevarna logika zaključkov, češ, da ni problem korupcija sama, marveč (volilni) odmev med narodom. Gre za ugled, ne za dejstvo!

ZNOVA VOLITVE

Prav zato pa se z novo silo odpira pot v javnost volitev senatorja v prestolnici. Doba je že določena: prva polovica julija.

V vladi pa se na te volitve ozirajo iz mnogih zornih kotov. Gre za mnogo več kot le za enega senatorja. Menem (in vsa njegova skupina) gledajo na to kot na plebiscit, kjer bo vidno, ali je prostora za ustavno spremembo ali ne. Stiki so že navezani z vsemi strankami, zlasti pa še z radikalizmom, kjer so mnjenja deljena. Alfonsín in njegovi bi bili morda pripravljeni na to. Jaroslavsky je že izjavil, da soglaša s ponovno kandidato predsednikov. Angeloz pa ne, ker smatra, da bi mu nov spopad z Menemom bil v škodo; bolj naj bi mu bila sreča mila, če bi moral peronizem iskati drugega kandidata.

Kar se volitve senatorja samega tiče, je peronizem že pričel svojevrstno akcijo. Kot znano, senatorja ne volijo direktno, marveč se z glasovi določi volilce, ki končno imenujejo senatorja. Peronizem išče zaveznike za pakt, po katerem bi vsak lahko nastopil z lastnim kandidatom, vsi pa bi končno volili med njimi najbolj voljenega kandidata. Neke vrste „ley de lemas“, ki je peronizmu tako obnesel v vseh provincah, kjer so ga uveljavili na zadnjih volitvah.

POSLEDNJA OFENZIVA

Za ta torek, 21. januarja je bilo napovedano zborovanje obeh CGT, ki sta trenutno ločeni, a imata vseeno skupne interese. Tudi zborovanja so bila ločena, sad dolgotrajnih notranjih sporov in močne akcije z vladne strani. Argentinski sindikalizem, večinsko peronističnega izvora, je danes komaj le še senca tistih mogočnih organizacij, ki so sukale vlade po mili volji in odločale o usodi peronističnega stranke. „Hrbenica“ peronizma, kot je sam Perón imenoval delavsko gibanje, je danes zlomljena. In prav te dni je vlada sklenila izpeljati poslednjo ofenzivo. „Desregularizirati“ hoče sindikalne organizacije socialnega skrbstva. Vsakemu delavcu v Argentini odbijejo od plače 3 odstotkov in ta denar, kateremu dvojno prispeva delodajalec, gre v fond, iz katerega sindikati jemljejo denar za zdravstvo, kulturo in drugo. Odtegnitev je prisilna in delavec mora nujno prispevati v socialni fond svojega sindikata in nima svobodne izbire zdravstvene organizacije. Ta sistem je uvedla vlada generala Onganía v ponesrečnem poiskusu pridobiti si sindikate in obnoviti socialni pakt, ki je tako uspel Perónu. Onganía je prešel, sistem je ostal. In sedaj ga hoče odpraviti Menem. To pa bi bil smrtni udarec, kajti delavec bi lahko svobodno izbral, kam naj gre do njihovi fond, sindikati pa ostali brez fondov, ki jih dejansko nihče ne kontrolira in so zadnja sila, na katero se opirajo.

Opazovalci menijo, da je rezultat predviden: vlada bo uspela. Kaj bo potem s sindikalnim gibanjem, kaj z razmerjem med vlado in sindikati? To je pa drugo vprašanje, ki mu zaenkrat ni odgovora. Vsekakor, vladna poteza je predrzna, a potrebna, če hoče uničiti ostanke nekdanje korporativizma.

„ZAŠČITENI NASILNO VSELJENI!“

Pavlinka Korošec-Kocmur ter **Boštjan Kocmur** sta se pred petimi meseci vrnila v domovino svojih staršev, kjer nameravata tudi ostati. Seveda pa se v Sloveniji srečujeta s številnimi težavami. Kljub temu, da sta slovenska izseljenca, že pet mesecev zaman čakata na pridobitev slovenskega državljanstva. Poblemi nastajajo tudi zaradi zahtev po razlaščenem premoženju.

Pavlinka Korošec-Kocmur je končala študije španščine na Univerzi v Buenos Airesu. V Argentini je sodelovala pri slovenskih prireditvah ter poučevala slovenščino v srednješolskem tečaju v Buenos Airesu. **Boštjan Kocmur** se je kot ekonomist poklicno ukvarjal z bančnim poslovanjem, ravno tako kot žena pa je aktivno deloval v slovenski skupnosti.

• *Ko sta prišla v Slovenijo, sta takoj zaprosila za slovensko državljanstvo, vendar ga do danes še nista dobila. Kakšni so razlogi?*

Boštjan Kocmur: Obljubljali so nama, da bo vse urejeno čez en mesec, potem pa se je mesec spremenil v tri in na koncu so nama dejali, da je vprašanje, ali bova državljanstvo dobila prej kot v enem letu. Konkretni problemi, s katerimi se tu soočava so, da nekatere službe zahtevajo slovensko državljanstvo, ravno tako če bi želela nakup stanovanja. Govori se o skupnem slovenskem kulturnem prostoru izven meja, prirejajo se svetovni slovenski kongresi, imamo izseljensko matico, ministrstvo za izseljence, podpore v tem smislu pa kljub temu ni. Če smo priznani po institucijah kot del slovenskega naroda, je samoumevno, da smo del tega naroda. Čutiva se Slovenca, v tujem morju sva zdržala pritisk asimilacije, kljub temu pa se zdaj soočava s temi problemi.

• *Kakšni razloge navajajo za odložitev dodelitve državljanstva?*

Boštjan Kocmur: Na žalost še vedno gledajo na antecedente, ki so bili postavljeni v bivšem režimu. Dejali so, da ne vedo, če najini starši zaslužijo državljanstvo. Kljub temu, da se človek rodi v drugem svetu in nima nikjer v svetu zločinskega antecedenta, ga v to shemo kljub temu spravljajo.

Pavlinka Korošec-Kocmur: Dejali so, da morajo raziskati, je pa dejstvo, da je pri tistu vse v redu, podatkov o njegovi mami pa ne najdejo. Ta je že v Argentini prosila na ambasadi, če ima še vedno slovensko državljanstvo, in so ji pisno potrdili. V Sloveniji pravijo, da morajo poizvedovati, ker jih papir, ki je bil izdan v Argentini, ne zanima.

• *Slovenskega državljanstva nimate, zato boste verjetno težje prišli do odvzete premoženja...*

Pavlinka Korošec-Kocmur: Moja starša sta bila po 46 letih prvič tu, saj oče prej ni smel, in sta vložila na občini dokumentacijo za hišo. Ob najinem prihodu v Slovenijo sva šla pogledat ali so dokumenti na občini, vendar jih ni bilo. Od doma so nama poslali potrdilo, da so bili dokumenti vloženi. Zdaj je sprejet zakon o denacionalizaciji in verjetno bo vse v redu, kljub temu pa bova verjetno morala tedensko preverjati na občini Moste-Polje, da se ne bi dokumenti ponovno izgubili.

• *Kako bi ocenila zakon o denacionalizaciji?*

Boštjan Kocmur: Na vsak način je važ-

no, da se je o tej temi začelo razpravljati. Rešitve niso še takšne, kot bi bilo pričakovati, kljub temu pa je to velik korak naprej, vsaj v besedah, če že ne v dejanjih. Seveda pa dejanski lastnik, ki do svojega stanovanja ni imel pravice 45 let, še vedno ne odloča popolnoma o tem ali lahko živi v svoji hiši ali ne. V tem zakonu ima več pravice tisti, ki se je v stanovanje nasilno vselil kot lastnik, ki pa mora biti tiho, poleg tega pa mora 30 odstotkov vrednosti stanovanja izplačati stanojemalcu.

Pavlinka Korošec-Kocmur: V zakonu je več možnosti, poskuša se upoštevati vse prizadete. Kljub temu pa je bilo ob tem pozabljeno na dva pojma in sicer razlaščenca na eni strani in pa tisti, ki jim je bilo odzvetno dobro ime. Tisti, ki so jim zalepili hiše, bi dobili premoženje nazaj, ko bi bil proces proti njim razveljavljen. Po drugi strani, če gledamo ta zakon, četudi bi bilo vse urejeno, ne moremo priti do stanovanja kot posestniki. To je seveda težko, saj so ljudje že naseljeni, kljub temu pa so nekateri vedeli, da to ni njihovo. Posebno tisti, ki hiš niso odkupili in jih niso dobili od raznih podjetij, temveč so se vanje samo vselili, takorekoč na črno. Ti so zdaj notri, midva pa zunaj, brez stanovanja. Če bi bilo po volji staršev, bi se rodila v Sloveniji in potem bi bilo vse drugače.

• *Preden je bil zakon o denacionalizaciji sprejet, so bili bivši razlaščenca označeni kot nekakšne svete krave, v medijih so opozarjali, da bo popravljanje starih krivic povzročilo nove.*

Pavlinka Korošec-Kocmur: Zakon pokaže, da ni nihče od razlaščenec zaščiten, veliko bolj se pazi na tiste, ki so v stanovanjih, kot na lastnike. Nihče ne pomisli, kaj bi bilo, če bi zdaj prišli Srbi in napadli Slovenijo. In ravno tako je bilo takrat s komunisti. Vsi so mislili, da se bo kmalu končalo, vendar je moralo miniti 46 let. Moji starši so ravno končali hišo, ko so morali zapustiti domovino. Veliko se je govorilo o spravi, vendar zato ni dovolj samo Rog.

Boštjan Kocmur: Da so bivši lastniki zaščiteni, je samo beseda. Dejansko so bili ljudje, ki so od države najeli stanovanje, ves čas zaščiteni. Ostali so najemali stanovanja pri privatniku, kjer so drago plačevali in stanovanja danes ne morejo kupiti. Enako se dogaja tudi danes. Jasno je, da se ne bi smele dogajati nove krivice, ampak potem bi morala biti bivšim lastnikom ponujena možnost, da dobijo stanovanje. Nekdanja jugoslovanska armada je zapustila vojaška stanovanja in če govorimo o krivicah, potem bi morali pomisliti tudi na sklad za repatriacijo slovenskih izseljencev. Potrebno je upoštevati vsakogar, ne pa da so nekateri označeni kot izpadek naroda. Sprava z živimi je najtežja, saj si moraš prizadevati, da upoštevaš vse variante, ne pa samo trenutne koristi.

• *Ker nimata državljanstva, se pojavlja tudi problem zaposlitve.*

Pavlinka Korošec-Kocmur: Kot profesorica španščine sem honorarno zaposlena na Poljanski gimnaziji. O redni zaposlitvi zaenkrat ne razmišljam, saj prejemam študentsko stipendijo za študij slovenščine.

Boštjan Kocmur: Slovenija bi morala vedeti za študije v vseh tistih krajih, kjer Slovenci bivajo. Če govorimo o Severni Ameriki, vemo za tip študijev. Za Argentino, kjer je približno 30.000 Slovencev, se tega ne ve, pa tudi postopek nosifikacije se bo dolgo časa vlekel. To so seveda zadeve, ki so nove.

Kako je nastala Nova slovenska zaveza

Ob odločitvi za ustanovitev društva smo bili trdno prepričani, da je le nastopil čas, ko lahko stopimo v javnost s problematiko državljanske vojne in jo zaključimo s spravo ob obojestranskem priznavanju napak in spoštovanja. Menili smo tudi, da smo ob splošnem spoznanju zmot komunističnega sistema že dosegli toliko svobode in demokracije, da lahko tudi „obdolženec“ vsaj nekaj reče v svojo obrambo. Pa smo se ponovno zmotili. Ko smo namreč 22. maja 1991 predložili pristojnemu republiškem upravnemu organu vso potrebno dokumentacijo za vpis društva v register društev, kar je pogoj za začetek poslovanja društva, nam je bilo rečeno, da je ta celotna in da jo bodo v roku 14 dni pregledali ter nas pozvali, da jo dopolnimo ali spremenimo, če bo potrebno. Po preteku tega roka smo osebno povprašali, kako je z dokumentacijo. Odgovorili so nam, da so jo površno že pregledali, in da imajo sicer nekaj le formalnih pripomb ter da nas bodo v kratkem povabili na razgovor. Po preteku zakonskega roka (30 dni) za rešitev zadeve v upravnem postopku smo ponovno osebno intervenirali za razgovor ali izdajo odločbe. Odgovorili so nam, sicer malo nejevoljno, da je skrajni rok za izdajo odločbe 90 dni in da je vzrok za izdajo odločbe časovna stiska in politične razmere v Sloveniji, ki jim narekujejo prednostne naloge. Razumeli smo. Vseeno pa smo vprašali, kdaj lahko ponovno pridemo povprašati. Povedano je bilo, da naj ne hodimo več spraševati, ker nas bodo pač pozvali na razgovor. Ker nam je lahko odlašanje postalo že sumljivo, smo postali nestrpni in vsak teden najmanj enkrat povprašali o stanju postopka. Vsakokrat je bil dan, sicer prijazen, a isti odgovor: nimamo časa.

Šele iz sredstev javnega obveščanja smo zaznali, da za tako zavlačevanje ni vzrok čas, pač pa še vedno, sicer „ilegalna“ delujoča subordinacija državnih institucij političnim institucijam prejšnjega totali-

• *Torej bi kot ekonomist morali polagati izpite?*

Boštjan Kocmur: Verjetno, čeprav o tem nimamo pravih informacij. Pri Ljubljanski banki, kjer sem prosil za zaposlitev, so zahtevali slovensko državljanstvo.

• *Vsi ti številni problemi, služba, stanovanje, državljanstvo, uveljavitev razlaščenega premoženja. Ali sta ob tem že obupala?*

Boštjan Kocmur: So trenutki, ko človek obupa, ko razmišlja, kaj še sploh tu počne. Vendar se kasneje odpirajo razne možnosti, kar seveda vzpodbuja. Hkrati se zaveda, da to ni samo najin problem temveč številnih Slovencev. Trenutno nas je v Sloveniji trideset Slovencev, rojenih v Argentini, ki se hočemo vključiti v slovenski svet. So slučajni, ko so se nekateri morali seliti petkrat, saj je nemogoče vzdržati tako visoke najemnine, ki so nad katerikoli zaslužkom. Če nimaš sorodnikov, si izgubljen. Če Slovenija želi, da bi izseljenstvo prihajalo s kapitalom, bi morala biti na te stvari bolj pozorna.

Pavlinka Korošec-Kocmur: Izven matične domovine živi okoli 600.000 Slovencev. Slovenski narod je majhen in zato bi morali bolj upoštevati slovenske izseljence. Izseljenci se ne nameravajo okoristiti s Slovenijo, temveč ji želijo pomagati. Slovenija si želi, da bi izseljenci pomagali s kapitalom, vendar jim najprej mora omogočiti pogoje za bivanje, ne pa da jih samo omejuje.

Pogovarjala se je **Biserka Karneža SLOVENEK**, 18. decembra - okrajšano

tarne sistema.

Ob takem dejstvu in ko so potekli že vsi zakoniti roki za izdajo odločbe, smo se pozanimali pri registrskem organu, kaj to pomeni. Zdaj so nam povedali resnico, da so našo registrsko dokumentacijo predložili na nekoliko naslovov v predhodno mnenju in da čakajo na odgovor. Zaradi takega postopka je NSZ vložila protest in pritožbo na organ druge stopnje, ker odločba prve stopnje ni bila izdana v zakonitem roku. Druge izbire pač nismi imeli.

Iz navedenega se da sklepati, da se upravni organ, ki je pristojen zadevo rešiti sam v lastni pravni in strokovni pristojnosti na podlagi zakona, ni upal ali ni želel zadeve rešiti sam. Po lastni odločitvi je namreč predložil registrsko dokumentacijo organizacijam ZB NOV, Predsedstvu in Skupščini Republike Slovenije v mnenje in stališče, skratka politično presojo. Le-ti so zadevo predložili tudi pristojnemu skupščinskemu odboru in političnim strankam s predlogom, da se opredelijo do registracije NSZ in ob tem o predlogu za razrešitev javnega tožilca Republike Slovenije Antona Drobniča zaradi domnevega članstva v NSZ. Ob tem so javno izražali nasprotovanje registraciji NSZ z utemeljitvijo, da gre za oživljanje belogardizma, fašizma, revansizma in za vrsto organizacije, kakršno je po nürnberških dokumentih prepovedano ustanavljati, in grozili z Russellovim sodiščem. S tem so želeli ali ne, vplivati na rešitev zadeve v upravnem postopku oziroma jo kar narekovati. In nihče ni za to odgovarjal.

V takem postopku se je mlela naša zadeva celih 5 mesecev. Republiški upravni organ je na našo pritožbo in na podlagi pozitivnih stališč pristojnega skupščinskega organa in večine strank Demosove koalicije ter ob podpori številne javnosti izdal dne 21. oktobra 1991 odločbo o vpisu NSZ v register društev.

S tem je bila zadeva NSZ upravno zaključena, društvo pa je dobilo pravico enakopravno, kot vsa ostala registrirana društva in organizacije, javno nastopati in opravljati svoje naloge kot pravna oseba s pravicami in dolžnostmi po zakonu in svojih aktih.

Iz članka Staneta Štrbenka
„Je to merilo demokracije pri nas?“
v št. 3, december 1991, revije ZAVEZA

NOVE SLOVENSKE ZNAMKE

Ob obletnici plebiscita je 26. decembra lani v Sloveniji izšla nova serija štirih znamk. Vse imajo isti motiv - grb Republike Slovenije, samo v različnih barvah.

NOVICE IZ SLOVENIJE

MARIBOR — TAM (Tovarna avtomobilov Maribor) je v lanskim letih prodala v Savdsko Arabijo kakih 1.500 avtobusov. Potem je bilo nekaj let premora, zdaj pa so se kupci spet oglasili in naročili sto turističnih avtobusov s klimatskimi napravami v vrednosti osem milijonov dolarjev. Tudi v Egiptu se obeta oživitve, čeprav tja stalno prihajajo rezervni in sestavni deli. TAMU je pa v zadnjih mesecih lanskega leta uspelo prodati v bivšo Sovjetsko zvezo 40 tovornjakov različnih tipov, vrednih dva milijona dolarjev.

VRHPOLJE — Ob 125 letnici rojstva in 50-letnici smrti so odkrili v rojstni vasi spominsko ploščo kiparju Alojziju Repiču. Stavnostni govornik je bil minister dr. Andrej Capuder, pripravljena je bila pa razstava umetnikovih del in fotografije kipov.

LJUBLJANA — Upokojenci iz Slovenije, ki ne stanujejo v Sloveniji, morejo zaenkrat odpreti račun v Sloveniji, dokler se ne normalizirajo plačilni in komunikacijski tokovi. Za vse tiste je Republika Slovenija zagotovila fonde za plačevanje, vendar pod nekaterimi pogoji: upravičenec mora predložiti kopijo odločbe o priznanju pravice do pokojnine, potrdilo o zadnjem izplačilu, o stalnem prebivališču in o državljanstvu RS. Pokojnina bo izplačana v sorazmerju 1:1 s tolarjem, a ne sme presegati maksimalne pokojnine, to je 30.900 SLT. Računajo, da je teh upravičencev, predvsem vojaških, okoli 6.000.

CELJE — Nova urbanistična rešitev buri duhove v Celju. Gre namreč za rušenje starih, dotrajanih hiš na Aškerčevi ulici, ki bi dala prostor novi, razširjeni ulici, ki bi povezovala Gaberje (severni del mesta) z Bregom in Polulami (južni del). Načrt je že star in so si zamislili razni celjski urbanisti v preteklosti.

MARIBOR — Učenje tujega jezika naj bi začelo že v prvem razredu osemletke, je predlagala mariborska županja Magda Tovornik. S tem bi se učenci učili 12 let enega, štiri leta drugega in morda tudi tretjega tujega jezika.

NOVO MESTO — Mešana slovensko-francoska družba Revoz bo začela izdelovati avto Renault Clio v drugi polovici leta 1993. Investicija bo vredna približno milijardo francoskih frankov, izdelali pa naj bi letno kakih 75.000 cliov in še 25.000 R-5. Pri Revozu še ne vedo, kakšna bo usoda katrc (R-4), vendar kaže, da bo izdelava teh prenehala ob začetku novega clia.

LJUBLJANA — Za prevažanje z avtobusi so potniki uporabljali plastične žetone. Zdaj pa se je devet prevoznih podjetij dogovorilo, da bi uvedli plačevanje z magnetnimi karticami, ki bi jih bilo mogoče vnaprej pripraviti za uporabo na raznih progah, raznih časovnih obdobjih in različnih podjetjih.

LJUBLJANA — Adria Airways je končno mogla začeti spet z prevažanjem potnikov, vendar ne še iz slovenskega letališča. Matična baza je zaenkrat Celovec, prvi leti pa so bili v Frankfurtu in Moskvi. Letala so že vpisana v slovenski register, vendar Brnik še nima vsega instrumentalata, ki ga potrebuje mednarodno letališče. Prejšnjo opremo je odnesla jugoslovanska vojska, ki je lastnica brniške letalne kontrole.

LJUBLJANA — Katalog Science in Slovenia - Znanost v Sloveniji je izšel v angleškem jeziku v nakladi tisoč izvodov. V njem je vse, kar more zanimati znanstvenika in podjetnika: od zgodovinskega pre-

gleda in prikaza mož, ki so prispevali mednarodne znanstvenoraziskovalne dosežke, pa do razvojne možnosti, zmogljivosti raziskovalnih institucij in njih povezava z mednarodnimi ustanovami. Uvod je napisal dr. Peter Tancig, minister za znanost in tehnologijo, zgodovinski del pa dosedanj glavni urednik Slovenca dr. Sandi Sitar.

LJUBLJANA — Nazaj k bohorizhizi! je naslov pisma bralca v Slovincu, v katerem se zavzema, da bi opustili sedanjo —gajico— pisavo in se vrnili na pisavo, ki da je zrasla na domačih tleh in je bila v veljavi tristo let. Avtor ideje je Ljubljčan Samo Meze.

LJUBLJANA — Uvoženi avtomobili imajo nižji davek pri uvozu, ker je le ta skoraj popolnoma zaostal, ni pa bilo znižanja davkov pri uvozu traktorjev.

LJUBLJANA — Slovenija ima zapisanih 1.500 km magistralnih in 3.400 km regionalnih cest. Med magistralne ceste je prištetih tudi 178 km avtocest. Ker hočejo v Sloveniji imeti cestni križ (od Šentilja do Kopra in od Karavank do Bregane), ki sešteje 600 km bo potrebno še precej denarja. Ob leta 1991 do 1995 naj bi zgradili novih 150 km avtocest, rekonstruirali 200 km in obnovili 1500 km magistralnih in regionalnih cest. Zato se minister Krajnc poteguje, da bi se ves denar, ki prihaja od prodaje nafte, stekal direktno v blagajno ministrstva za promet in zveze.

LIPICA — Lipicanci so večinoma ostali doma. 230-glava tropa se je s prodajo 40 konj in v najem danih 15 konjev jahaškemu klubom le obdržala. Sedaj jo sestavlja 94 konj za plemo, 65 pa za turizem in šolo jahanja. Rešitev je posredovala republiška vlada, pomoč pa je prišla od kmetijstva in portoroškega Casino. Sicer pa si turizem še ni opomogel: malokdo si ogleda kobilarno, jahačev je pa za 90 odstotkov manj.

NOVO MESTO — Nova mejna ureditev dela težave lesni industriji. Ker je Hrvaška že oktobra zaprla izvoz hlodovine in zaganega lesa, je čutili pri Novolesu zastanek produkcije in izvoza, kar se bo poznalo pri deviznem zaslužku.

OSILNICA — Zaradi slabih zvez in cest morajo Osilničani, če hočejo priti do svoje občinskega sedeža v Kočevju, potovati po hrvaškem ozemlju. Zato predlagajo, da bi bila urejena cesta med Kočevsko Reko, Borovcem, Dragerji, Bezgovico do Osilnice. S tem bi tudi prihranili 20 km poti.

KOPER — Slovenija ima 43 km obale, ki jo treba tudi stražiti. Zaenkrat varujejo slovensko morje posadke morske milice, ki imajo dva precej stara patrolna čolna. Dogovarjajo se že, da bi prišli še do tretjega čolna, vendar je treba pomisliti na kakšnega, da bi služil za čim več nalog (za varovanje meje, za prestrezanje tihotapcev, za reševanje na morju). Vsekakor bi potrebovala obalna straža več plovil, saj so v letu 1991 na treh mejnih prehodih (Koper, Izola, Piran) zabeležili 1.600 ladij in skoraj 11.000 jaht.

POSTOJNA — Leta 1886 je začela delovati prva gozdarska šola na Slovenskem pod pokroviteljstvom grofa Waldenburga. Postojnska gozdarska šola je v parku ob gradu Snežnik zato postavila znamenje, ki spominja na njeno predhodnico.

LJUBLJANA — S 1. januarjem je odstopil dosedanj glavni urednik Slovenca dr. Sandi Sitar. Odgovorni urednik je Jože Mlakar, pomočnik glavnega in odgovornega urednika pa je Tadej Labernik. Dr. Sandiju Sitarju se je direktor družbe SLOVENEK d.o.o. mag. Pavle Bratina zahvalil za opravljeno delo.

SLOVENCİ V ARGENTINI

Osebne novice

Rojstvo: V družini Marka Dimnika in ge. Perle roj. Miles se je 9. januarja rodila prvorojenka *Johana Galia*. *Srečnim staršem naše čestitke!*

Poroka: Poročila sta se *Jure Komar* in *Lenci Likozar* v cerkvi Don Bosco, Boulogne. Za priči sta bila nevestina mati *Marija Jenko Likozar* in brat *Dinko* ter ženinovi starši *Marija Ahačič* por *Komar* in dr. *Milan Komar*. *Čestitamo!*

Nova diplomantka: Na medicinski fakulteti buenosaireske univerze je končala študije gđ. *Sonja Gizela Marušič* in postala zdravnica. *Čestitamo!*

naš DOM SAN JUSTO

ZVEZA MATER IN ŽENA

V preteklem letu smo pripravile tri predavanja, enega skupaj s šolskimi odbori in dvakrat same. Govorili so: prelat dr. *Alojzij Starc* o verski vzgoji otrok, pater *Alojzij Kukovica* o AIDS (SIDA) in drogi in dr. *Julij Savelli* o Sloveniji. Na vseh treh predavanjih je bila velika udeležba in na koncu tudi zanimiva debata.

Poleg predavanj smo imele na skrbi pri vseh prireditvah delo v kuhinji. Pri obletnici Doma smo vse žene stregle pri kosilu. Za vsako veliko noč pletemo butarice in vence; kot tudi za vsako bolj važno prireditev. Pošljemo voščila vsem novim mamam, obiščemo in tudi pomagamo, ko je v naši skupnosti katerikoli bolnik.

Med letom priskočimo na pomoč tistim osebam, ki so bolj potrebne, in za veliko noč in božič razdelimo pakete z dobrotami.

Vsem ženam želimo srečno novo leto in vesele počitnice ter nasvidenje v marcu.

ANTON PUSTAVRH 90- LETNIK

21. januarja bo preteklo 90 let, odkar se je „pri Cibrovih“, na Butajnovi pri Polhovem Gradcu rodil naš jubilar. Leta 1930 se je oženil z *Marijo Rus* s Črnega Vrha in kupil kmetijo pri sv. *Andreju* pri Škofji Loki. Tam so se mu v srečnem zakonu rodili *Minka*, *Janez* in *Tone*.

V času partizanskega divjanja se je z družino umaknil med skrivače v Škofjo Loko. Prav tako njegov brat. Ko so 14. marca 1944 partizani napadli predmestje Škofje Loke, so brata z ženo in štiriletnim sinčkom ter še sedmimi drugimi skrivači neusmiljeno pobili. Takoj naslednji dan po partizanskem divjanju so v Škofji Loki zaprosili za orožje in dan pozneje za pogrebom desetih žrtev že sli v uniformah. Od takrat je bil jubilar med borci, gorenskimi domobranci, vedno med prvimi na pohodih proti partizanom. Ko ga je nekoč poveljnik po napornih pohodih hotel dodeliti v kuhinjo - *Pustavrh* je takrat imel 42 let - mu je energično odgovoril: „Nisem prišel k domobrancem za kuharja, ampak da se bom boril!“ Tak je bil oče *Pustavrh* kot domobranec.

Leta 1945 se je z družino umaknil na Koroško, od tam pa emigriral v Argentino, kamor je prišel 24. januarja 1949. Tu mu je umrla zvesta žena, dotrpela dobra hči *Minka* in se poslovil sin *Janez*. Sedaj živi pri zetu *Roku Kurniku* v *Castelarju*. Do nedavnega se je redno udeleževal sv. maš na *Pristavi*, zadnje čase pa zaradi bolezni v nogah ne pride več.

Želimo mu, da bi krepko nosil svojih devet križev in v zdravju prešteval nova leta. Bog ga živi!

(Glas s Pristave)

Zvestemu bralcu našega lista tudi uredništvo želi še dolga leta zdravja in zadovoljstva!

Janez Vasle poje

LJUBLJANA — Po podatkih Zavoda za Statistiko so se cene v trgovini na debelo v lanskem novembru v primerjavi z oktobrom zvišale za povprečno 22,1%. Najbolj so se povečale cene tekočih goriv za 45%, zdravil za 40%, najmanj pa usnja 15,2%.

SLOVENSKA BISTRICA — Kmetijska zadruga pripravlja vrsto predavanj za bistriške kmete. Prvi je predaval ing. *Franc Lombergar* za sadjarje, sledila pa bodo še predavanja za vinogradnike in živinorejce.

Turistična poslovna skupnost Bled je za prvi dan letošnjega leta organizirala novoletni gala koncert slovenskih opernih umetnikov v Festivalni dvorani Bled. Dirigiral je Vladimir Kobler, igral simfonični orkester SNG Opera in balet Ljubljana. Med drugimi umetniki je pel tudi Janez Vasle iz Argentine, katerega sliko je prineslo Delo, dne 3. januarja in jo zgoraj objavljamo.

V zahvalo Bogu in v hvaležnost Argentini za priznanje Republike Slovenije

bo v soboto, 1. februarja, ob 20. uri v Slovenski hiši v Buenos Airesu

zahvalna sv. maša in slavnost ob spomeniku junakov

Govorila bosta predsednik ZS prof. Tine Vivod in pooblaščenec slovenske vlade v Argentini Božidar Fink

Vsi rojaki izkažimo svoje veselje s prisotnostjo na svečanosti!
Vabljeni posebno narodne noše s slovenskimi zastavami.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - Rep. O. del Uruguay 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - TEL 651-2500, 651-2335

METKA - L. in F. Švigelj - Otroške obleke - Izbira in tovarniške cene - F. Alcorta 2754 - San Justo (Barrio San Nicolás)-Tel. 441-7496

Splošna pomoč in nasveti o industrijski higieni in varnosti; Tel: 659-3574; Viktor Fekonja

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel: 83-7347 in 71-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

Varnostni elektronski sistemi (alarmi) za hiše - tovarne - avtomobile. **Inz. Janez M. Petkovsek**, Amianot 9969 - Tel.: 769-1791 - Loma Hermosa

Kadar se o računalnikih (kompjuterjih) govori, **inz. Janez Kocmur** vam poskrbi. Tel.: 651-7459 - Brandsen 2167 - San Justo.

SERVIS

Dolenc Lojze - popravila barvne TV, video-kaset, radio snemalcev, kaset in avdio - Cerviño 3942 - San Justo - Tel.: 651-2176.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekscurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Šenk** - Tel.: 762-2840.

Turizem Bled — Najugodnejše cene za polet z avionom in turizem po svetu - Tel. 628-9504

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. **H. Yrigoyen** 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ADVOKATI

dr. Vital Asić — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 17 do 19 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 45-0320 in 46-7991

dr. Mariano Radonič, odvetnik, od ponedeljka do petka od 17 do 20 ure, Mar del Plata in okolica. Olavarría 2555, Mar del Plata (7600) Tel.: (023) 51-0180/0177

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — **Andrej Marolt** - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Alpe Hogar — **Stane Mehle** - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - (1826) Rem. de Escalada - Tel.: 248-4021.

„Božanski pevec“ Pavarotti

Konec leta nam je prinesel lepa presenečenja v glasbenih storitvah.

Po zamisli argentinskega primasa kardinala Quarracinija so v njegovi stolnici izvajali Mozartov Requiem. A to ni bil koncert, ampak resničen Requiem z mašo zadušnico prav na dvestoletni dan smrti velikega umetnika.

Drugo presenečenje pa je bil sedaj živeči in argentinskemu občinstvu že znani tenor Pavarotti, „božanski pevec“ in resnična osebnost. Časnikarjem je preprosto povedal, da je petje njegovo veselje in mu nikakor ni pod čast peti za množice, ker to rad stori. In množico je imel. Nad dvesto tisoč ljudi ga je na eni izmed najširših avenij na svetu v sveti tišini poslušalo in v presledkih nagrajal z iskrenim in navdušenim ploskanjem!

V obeh primerih, v stolnici in na 9 de Julio, so hvalevredno sodelovale pristojne oblasti. Kako prav je ne poniževati ljudstva s kruhom in vulgarno zabavo, mu nahnati telo in duha z utvaro! Ljudstvo je lačno in žejno tudi kulture, zlasti pa kulturnega ravnanja in vrednega ogledala, v katerem naj se ogleduje.

Med prisotnimi je bilo mnogo mladih, napravljenih po današnji modi in navadi, a z večno občutljivo duševnostjo, ki zavveni ob lepoti, resnici in dobroti. Zdrava pamet mladega človeka je brez dvoma zmožna

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - **Andrej Marolt** - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdc. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ starih vrstic \$ 30- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 90.-

razlikovati od nepristnega; kar je, je; in kar ni, ni; tudi če ima drugačen videz. Lahko mu verjamete, ko vas tako naravnost in odkrito pogleda in reče: „Hej, kako ti gre?“ Tudi on more prisluhni harmoniji nebesnih sfer in se vneti za Lepoto, Resnico in Dobroto. Ali mu je kaj posreduje okolje? Koliko mu je predstavlja RTV? In koliko družina v vsej pristranosti in nepristranosti? Knjigo svetega pisma bo prej ali slej gotovo vzel v roke, ko se bo tega Pisma dovolj načital iz življenja svojih starejših.

Oj, mrvica lepote je kakor kapljica olja v stroj, ki škriplje!

prof. Nadislava Laharnar

Slovenski minister za zdravstvo

Na mesto dr. Katje Boh je bil izvoljen v Skupščini Slovenije za novega ministra za zdravstvo član stranke Zelenih dr. Božidar Voljč iz Mokronoga.

OBVESTILA

ČETRTEK, 30. januarja:
Sestanek zaupnikov SLS v Slovenski hiši ob 20.

SOBOTA, 1. februarja:
Zahvalna maša in slavnost ob spomeniku v Slovenski hiši ob 20. uri.

NEDELJA, 8. marca:
Tombola na Pristavi

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Proprietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono y Telefax: (54-1) 643-0241

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 50; pri pošiljanju po pošti pa \$ 55; ZDA in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 100 USA dol.; obmejne države Argentine 90 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 75 USA dol.

Čeke na ime „ESLOVENIA LIBRE“.

Stavljenje: MALIVILKO

Talleres Gráficos "VILKO" S.R.L.,
Estados Unidos 425
(1101) Buenos Aires - Tel.: 362-7215

Nova telefonska številka v Slovenski hiši
643-0241

TOMBOLA NA PRISTAVI
8. MARCA

Slovenska ljudska stranka vabi na

sestaneke zaupnikov in somišljenikov

Poročilo o delu SLS in o političnem položaju v Sloveniji.
V četrtek, 30. januarja, ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše.

LEGAJO 3545-82

LETALSKO POTOVANJE V SLOVENIJO

2. skupina v letu 1992 - 18. junija - odhod ob 13,50 prihod v Gorico - 19. junija ob 10,30
Povratek, največ 90-dni mora biti določen ob vpisu
Za vpisnino potrebujemo točne podatke iz potnega lista in 100 dol.
Informacije: Tel.: 441-1284/1265
Hipólito Yrigoyen 2742 - San Justo - od 9. do 19. ure